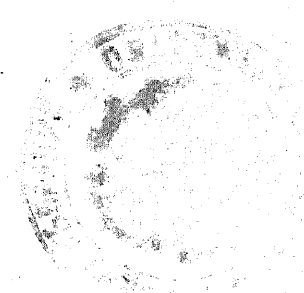

Етв 3/14

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

Ш-то Велико Народно Събрание.

въ в. търново.

ОТВАРЯНИЕ И I ЗАСЪДАНИЕ ВЪ НЕДЪЛЯ 19 ОКТОМВРИЙ 1886 Г.

Въ 10 1/2 часа, всичкитѣ прѣдставители отъ Северна и Южна България се събраха въ залата за заседанията, и дадоха клетва по прѣдвидената въ Конституцията форма.

На 11 регентитѣ С. Стамболовъ и Подполковникъ С. Муткуровъ, придружени отъ висшитѣ граждански и военни чиновници на гр. Търново, вѣззоха въ залата и отвориха Събранието съ слѣдующето слово, прочетено отъ регента С. Стамболова.

„Господа Представители!“

Слѣдъ отказването отъ престола на пхрвий българский князь Александръ Батембергъ, правителството пое управлението на страната, и положи всичкитѣ зависящи отъ него старания, както за запазването на мира, тишината, безопасността, живота, имота и честта на българскитѣ граждани, така и за изваждането на отечеството ни отъ безсходното положение, въ което го тласна преврата отъ 9-ий Августа.

Господа Представители!

Една отъ най-големитѣ грижи на правителството бѣше да свика българскитѣ граждани, да избератъ представители, и да имъ възложи трудната, но приятна мисия да избератъ князь на вакантний българский престолъ. При всичкитѣ познати вамъ затрудне-

ния, свойствени на едно преходно врѣме, въ каквото са намираме, изборитѣ са извършиха благополучно и днесъ, правителството съ удоволствие вижда въ старата бжлгарска столица представителитѣ на бжлгарский народъ да избиратъ българский князь.

Като сме напълно убѣдени, г. представители, че вие ще сумѣте да изберете за бжлгарский князь такова лице, което ще посвѣти живота си за запазването на интереситѣ и свободата на отечеството ни и ще води народа къмъ напрѣдока, величието, славата и историческото му предназначение, обявяваме Великото Народно Събрание за открито и призоваваме Божието благословение на всичкитѣ ваши дѣла и начинания.

Да живѣе независима и свободна България!

С. Стамболовъ.

П. Каравеловъ.

Подполковникъ: **Муткуровъ.**

(Ржкоплекскания и продължителни викове: „ура,“ „да живѣе независима България“ „да живѣе свободна България.“

Ник. Мановъ: (слѣдъ излазанието на регентитѣ.) Г-да представители! Съгласно 88-й чл. отъ Конституцията, щомъ се прочете тронното слово и се

отвори Нар. Събрание, изведнѣжъ трѣба да се пристѣпи къмъ избора на бюро. Но преди да стане избора на постоянно бюро, споредъ горѣспомѣнѣтия членъ, трѣба най-стария изъ между прѣдставителитѣ да завземе прѣдсѣдателското мѣсто и подъ негово рѣководство да стане избора на редовно и окончателно бюро. Ето защо, азъ прѣдлагамъ, въ изпълнение 88-й чл. отъ Конституцията, най-стария изъ помежду ни да завземе прѣдсѣдателското мѣсто. А споредъ свѣдѣнията, които имамъ, най-стария изъ помежду ни е Свищовския прѣдставителъ Г-нъ Александръ Шишмановъ. (*Гласове*: вѣрно! вѣрно! да си заеме мѣстото!)

Ал. Шишмановъ: (Огива на прѣдсѣдателското мѣсто.) Азъ благодаря на Г-да прѣдставителитѣ за уважението, което направиха на моята старостъ. Благодаря имъ сърдечно за това, и моля да ми се даждъ за секретари Г. г Тодоръ Станчевъ и Д-ръ Вачевъ. (*Гласове*: „прието!“ „Да си заематъ мѣстото!“ Тодоръ Х. Станчевъ и Д-ръ Вачевъ завзематъ мѣстата на приврѣмenni секретари. Прѣдсѣдателствъ звѣни.)

Сега Г-да, ще се прочете списъкътъ, за да се види всичкитѣ прѣдставители тука ли сж и може ли да се отвори засѣданието.

Секр. Т. Х. Станчевъ: (Прочита списъка на прѣдставителитѣ.)

Отсутствуватъ: П. Славѣйковъ, Ст. Бобчевъ, Д-ръ Шишмановъ, Станю Велчевъ, Дим. Бърневъ, Хюсеинъ Алиевъ, Георг. Геровъ, Ив. Симеоновъ, Теофикъ Байрактаръ, Д. Грековъ, Хр. Ивановъ, Хюсеинъ Сахоглу, Васфи Ефенди, Петръ Мецовъ, Петко пѣевъ, Хр. Върбановъ, Сави Ивановъ, Ячо Бръшляновъ, Еремия Гешовъ, Ив. Нановъ, Тодоръ Табаковъ, Георг. Вацовъ, Хар. Караивановъ, Хр. Савововъ, Вас. П. Ивановъ, Кола Станоевъ, Ив. Маринъ, Хр. Грънчаровъ (при прочитанието името на Хр. Грънчаровъ, всичкитѣ представители станаха на крака и извикаха „вечна му память,“ „Богъ да го прости!“) Ив. Славѣйковъ, Илия Цановъ, Д-ръ Странски, Филипъ Щърбановъ, Ив. Аджиеновъ, Колю Димировъ, Кирилъ Х. Яневъ, Несторъ Марковъ, Яни Тотовъ, Генчо Вѣлчевъ, Маринъ Рашевъ, Димитраки Ивановъ, Ст. Цаневъ, Панаиотъ Руслиевъ, Женчо Димовъ.

Прѣдсѣд: Отъ 493 души прѣдставители, присутствуватъ 449 души. Има законното число, за да се отвори засѣданието.

Прѣдлагамъ ви, Г-да представители, да си изберете прѣдсѣдателъ на основание 145-й чл. отъ Конституцията. Моля Г-да прѣдставителитѣ да рѣшатъ:

по тайно или по явно гласоподавание да става избора.

Ник. Мановъ: Г-да прѣдставители! Има прѣдвидени нѣколко начина, по които се гласува, когато се рѣшаватъ въпроситѣ въ Нар. Събрание: явно, тайно и поименно. Менѣ ми се струва, че нѣма да имаме такъва разногласие, дѣто да прибѣгваме до начини, които ще затруднятъ избора и мисля, че въ тоя случай, явното гласуване, щѣ бѣде, най-лѣсния начинъ за избирание бюрото. (Чуватъ се гласове: „прието,“ „съгласни.“)

Лазаръ Дюковъ: Г-да Прѣдставители! Въ Конституцията е казано, че може да става лично, явно и тайно гласоподавание, но най-доброто е тѣхъ да кажа, да бѣде тайно гласоподавание. Съ това наедно, ще се изложатъ на г-да прѣдставителитѣ мнѣнията, които ще направятъ. Явното гласоподавание не е лошо наистина, но тогава не ще се знае, колко сж за и колко противъ. Зарадъ туй, да негѣдаме за малко врѣме да свършимъ работа и да бѣде едногласно. Нека и други хора получатъ гласове, нека да не ни укорява общественото мнѣние, като се научи. Още повече 115-й чл. отъ Конституцията прѣдвижда, че може да става лично, явно и тайно гласоподавание. Тайно гласуване може да става, ако 10 души се съгласятъ и поискатъ. И щомъ стане такъва предложение, нѣма нужда да се гласува: да ли явно или тайно гласоподавание да стане. Азъ предлагамъ, да бѣде гласоподаванието тайно, за да се знае, че съ тайно гласоподавание е избранно бюрото, което ще рѣководи засѣданията, още повече като се основаваме на 11-й чл. отъ Конституцията, който казва, че гласоподаванието може да бѣде и тайно, ако това поискатъ не-помалко отъ 10 членове. Стѣдователно, ако стане такъва предложение, нѣма нужда да се казва, явно ли или тайно да стане гласоподаванието, когато членътъ казва, че щомъ поискатъ 10 души, трѣба да стане тайно. Азъ предлагамъ да стане по тайно гласоподавание. (*Гласове*: по явно по явно! *Други гласове*: по тайно!)

Куртевъ: За да не става разногласие, нека се тури на гласуване: да ли съ явно или съ тайно гласоподавание да се избере прѣдсѣдателя.

Мановъ: Господа! Азъ мисля, че, ако сте съгласни ще бѣде и явно избиранието на прѣдсѣдателя и азъ нѣмамъ нищо противъ това; но може да се случи по този начинъ да се избере личностъ, която не би била прокарана, ако станеше гласуванието тайно, дѣто се допуцатъ агитации, както обикновено става при избори. Съгласенъ съмъ да стане тайно

гласуването при избиране на председател (гласове: тайно).

Мановъ: Да се гласува тайно.

Мановъ: Има предложение да стане тайно гласуване.

Прѣседателъ: Има предложение да стане тайно гласуването. Който не го приема, да си дигне ръката. (Никой не дига). (Прието).

(10-минути отпущкъ).

Послѣ отпущкъ.

Прѣсѣд.: (Звъни) Моля г-да прѣдствителитѣ да донасятъ въ урнитѣ бюлетинитѣ за избирането прѣдседателъ единъ по единъ по четението на списъка.

Секр. Куртевъ: (чете списъка и прѣдставителитѣ подаватъ бюлетинитѣ си).

Прѣсѣдателъ: Моля да ми се дадѣтъ двама души за помощници при прѣброяването на бюлетинитѣ.

(Гласове: да отидѣтъ г-да Явашевъ и Дюкмеджиевъ).

(г. г. Явашевъ и Дюкмеджиевъ начеватъ прѣброяването на бюлетинитѣ).

Прѣсѣдателъ: Резултата отъ гласуването е слѣдующия:

Най много гласове сж получили г-нъ Георгия Живковъ 327 гласа и г-нъ Илия Щърбановъ — 76 гласа. Нѣколцина сж получили по 1 или 2 гласа. Слѣдователно, г. Георгия Живковъ, като има най много гласове, той се счита Прѣдседателъ на В. Н. Събрание. (Да живѣе, ржкоплѣскание.)

Мановъ: Господа! По реда, изведнажъ, щомъ се избере прѣдседателъ врѣмения отстъпя мѣстото си на постоянния. За това, моля, да земе мѣстото сипостояния прѣдседателъ. (Гласове: Вѣрно. — Г. Георгий Живковъ да земе мѣстото си).

Живковъ: (отива да заема мѣтото си) Благодаря Ви, Г-да Прѣдставители за голѣмата честъ, която ми направихте, като ме избрахте за Вашъ Прѣдседателъ. Като сѣдамъ на това почетно мѣсто, ще положж старание да оправдая Вашето желание. (Гласове: Да живѣе!) Сега предстои да се изберѣтъ подпрѣдседатели.

Ризовъ: Г-да представители! Както знаете, прѣдстои да избереме двама подпрѣдседатели, 8 души секретари и 6 души квестори. Мисля, че Народното Събрание ще направи добрѣ, ако употреби сега по практичния способъ. По напрѣдъ, като прѣдстоеше да се избира прѣдседателъ, самъ бѣхъ се приготвилъ

да говоря за Мановото прѣдложение, като считамъ, че избора на прѣдседателя поне трѣба да стане съ тайно гласуване, за да не бие въ очи злѣ, като нѣщо прилично на Свищовското Събрание. Мисля, че тъй като прѣдседателътъ е най важния членъ отъ бюрото и прѣдъ видъ на това, че съ избирането на другитѣ членове нѣкой неизвѣстенъ резултатъ не може да има, — азъ прѣдлагамъ щото, 2-та подпрѣдседатели, секретаритѣ и квесторитѣ да се изберѣтъ по явно гласуване, за да свършимъ прѣдъ обѣдъ работата си. (Гласове: съгласни).

Славейковъ: Г-да, за да имаме редъ въ Нар. Събрание, както и въ другитѣ въпроси, които ще се разгледватъ тука, като гледамъ, че нѣкои прѣдставители се силаватъ на вътрѣшния правилникъ отъ 4-то Обикновенно Събрание, прѣди да се разискватъ въпроситѣ, азъ прѣдлагамъ да се утвърди правилника, за да се държи редъ въ Събранието.

Т. Станчевъ: Менѣ се струва, г-да, че прѣди да изберемъ пълно бюро, ние не можемъ да приемаме какъвто и да билъ правилникъ. На дневенъ редъ е поставено избирането на бюро; слѣдователно, не можемъ да се отдалечаваме отъ прѣдмета си и да вършимъ други работи. Азъ прѣдлагамъ да се даде на гласуване, какъ да стане избирането на двамата подпрѣдседатели: тайно или явно. Да се рѣши този въпросъ и да вървимъ напрѣдъ.

Мановъ: Г-да Прѣдставители, неможж да поддържж мнѣнието, исказано отъ г-на Славейкова. 88-й членъ отъ Конституцията ни указва реда. Споредъ този членъ, щомъ се открие Събранието, пристѣпя се къмъ избирането на бюро, състояще отъ прѣдседателъ и нѣколко подпрѣдседатели. До избирането на окончателното бюро, не е нуженъ никакъвъ правилникъ. Като изберемъ бюрото, тогава ще повдигнемъ въпросъ да ли правилника отъ Об. Нар. Събрание ще приемемъ или ще отмѣнимъ този правилникъ. (Прието).

Градинаровъ: Г-да прѣдставители, чухте думитѣ на г-на Славейкова, който казва, че трѣбало по напрѣдъ да се приеме правилника, че подиръ да се вършатъ другитѣ работи, на което г-нъ Мановъ забѣлѣжи, че никакъвъ правилникъ не ни е нуженъ до като се избере постоянно бюро.

Колкото до това, дѣто казва, че нѣкои прѣдставители се силавали на правилника при въпроса за начина на гласуването, ще му отговаря, че Народното Събрание рѣшава, да ли тайно или явно да се гласува, и не трѣба за това никакъвъ правилникъ, съгласно съ чл. 115 отъ Конституцията. За това,

моля г-на Прѣдсѣдателя, да положи въпроса отъ г-на Ризова на гласуване: съ тайно или явно гласоподаване да се избератъ другитѣ членове на бюрото.

Славейковъ: Нѣмамъ нищо противъ това сега или подиръ да се приеме правилникъ; но думата ми бѣше, че като има въпроси, отъ голѣма важность, които трѣба да рѣши Нар. Събрание, трѣба да има правилникъ. Азъ съмъ слѣдъ избиранieto на бюрото да се тури въпроса за правилникъ. (Съгласни).

Прѣдсѣдателъ: Има прѣдложение отъ г-на Ризова, останалитѣ членове на бюрото, които има да избираме, да се избератъ по явно гласуване. Приема ли Народното Събрание това прѣдложение?

Който не приема, да си дигне ржката. (Никой не дига). Значи, приема се. — Какъ желае Народното Събрание, бюрото ли да прѣдлага кандидатитѣ или Събранието? (Гласове: Бюрото).

Градинаровъ: Слушамъ, г-да, да се прѣдлага отъ нѣкои прѣдставители щото кандидатитѣ, които ще съставляватъ бюрото, да се прѣдлагатъ отъ бюрото. Най напрѣдъ, трѣба да знаемъ, г-да, че нѣмаме бюро. Има прѣдсѣдатель само. Прѣдсѣдателя не може да олицетворява цѣлото бюро. Бюрото се състои отъ прѣдсѣдатель, подпрѣдсѣдатели, секретари и квестори. За ради това, моля Народно Събрание да приеме, щото кандидатитѣ, които ще съставляватъ бюрото, да се прѣдлагатъ отъ г-да прѣдставителитѣ. (Гласове? Вѣрно!)

Т. Х. Станчевъ: Веднѣжъ, г-да, въпроса рѣшенъ по какъвъ начинъ ще става избиранieto на останалитѣ членове за бюрото, менѣ ми се струва, че е умѣстно да рѣшимъ, да се произнесемъ и върху числото на лицата, които прѣдстоятъ да се избиратъ. Този въпросъ е отъ висока важность. Както знаемъ, има разни мнѣния. Едни прѣдставители прѣдлагатъ да бждатъ четирма, други прѣдлагатъ — (гласове: никой не е прѣдлагалъ) — прѣдполагатъ да бждатъ двама. По напрѣдъ да се рѣши този въпросъ и да вървимъ напрѣдъ. Двѣ лица, мисля, сж довольно. (Гласове: исчерпанъ е въпроса!)

Прѣдсѣдат.: Желаетъ ли нѣкой да говори по числото на подпрѣдсѣдателитѣ, секретаритѣ и квесторитѣ? (Гласове: не желае). Има прѣдложение, щото подпрѣдсѣдателитѣ да бждатъ двама. Който не приема това прѣдложение, да си дигне ржката. (Никой не дига).

Т. Х. Станчевъ: Сега, мисля, слѣдва въпросъ, кой ще прѣдложи тѣзи двѣ лица за подпрѣдсѣдатели. Г-нъ Градинаровъ забѣлѣжи, че ние не сме имали бюро. Дѣйствително, цѣло бюро нѣмаме, главата на бюрото имаме, и понеже го удостоихме съ до-

вѣрието си да води дѣлата на Великото Нар. Събрание, а като мисля, че всички имаме довѣрие въ него, прѣдлагамъ да прѣдоставимъ и това право на него — прѣдсѣдателя, — да прѣдложи той кандидатитѣ за двама подпрѣдсѣдатели.

Н. Мановъ: Г-да прѣдставители! Сама дума „бюро“ не означава едно лице; за това, ми се струва, че г-нъ Т. Станчевъ не е основателенъ въ това, което иска. Ето защо, мисля, че онова, което каза г-нъ Градинаровъ, по прѣди трѣба да се подържи отъ Нар. Събрание. Прѣдсѣдательтъ, наистина е избранъ, но ако може прѣдсѣдательтъ да съставява бюрото, то не трѣбватъ други лица. За да стане бюро, казано е въ Конституцията какво трѣба да стане. Трѣба прѣдсѣдатель, подпрѣдсѣдатели, секретари и квестори. До гдѣто него нѣма, нѣма цѣло бюро. За това, мисля, кандидатитѣ да се прѣдлагатъ отъ прѣдставителитѣ (Гласове: прието).

Прѣдсѣд.: Желаятъ ли г-да прѣдставителитѣ да прѣдлагатъ кандидатитѣ за подпрѣдсѣдатели? (Гласове: желаятъ).

Н. Мановъ: Азъ прѣдлагамъ за подпрѣдсѣдатель г-на Д-ра Вачева.

Прѣдсѣдат.: Има прѣдложение г-нъ Д-ръ Вачевъ да бжде подпрѣдсѣдатель на Нар. Събрание. Който приема това прѣдложение, да си дигне ржката. (Вишегласие). Значи, приема се.

Видо Монева: Прѣдлагамъ г-на Д. Тончева за подпрѣдсѣдатель на Нар. Събрание, защото той е билъ и въ Обик. Нар. Събрание.

Прѣдсѣдат.: Който приема г-на Д. Тончева за подпрѣдсѣдатель на Нар. Събрание, да си дигне ржката. (Вишегласие). Г-да Тончевъ и Д-ръ Вачевъ да заематъ мѣстата си.

Д. Тончевъ: (Като сѣдва на подпрѣдсѣдателското мѣсто). Г-да! Благодаря за честта, която ми направи Нар. Събрание и азъ, отъ своя страна, ще се постарая да оправдая довѣрието Ви, до колкото ми стигатъ силитѣ.

Прѣдсѣдат.: Прѣдстои да се избератъ секретари за бюрото. Трѣба да се опредѣли числото на секретаритѣ. Който желае да говори, има думата по този въпросъ.

Градинаровъ: Прѣдлагамъ да бждатъ 8 души секретари, които да помагатъ на подпрѣдсѣдателитѣ и въобще да водятъ дѣлата на Нар. Събрание. (Гласове: Прието).

Прѣдсѣдат.: Има прѣдложение щото, секретаритѣ да бждатъ 8 души. Който не приема това прѣд-

ложение, да си дигне ръката. (Никой не дига).

Видо Монева: Г-да! Понеже бюрото казаха, че не било пълно по напредъ, а сега има прѣдседател и подпрѣдседатели, предлагамъ да назначава бюрото секретаритѣ. (Гласове: Охо! — Този въпросъ е рѣшенъ).

Т. Х. Станчевъ: Менѣ ми се струва, г-да, че въпроса, по когото говори г-нъ Мановъ, е рѣшенъ. Ние рѣшихме прѣди малко, че всички останали лица за бюрото ще се предлагатъ отъ г-да прѣдставителитѣ. Слѣдователно, не можемъ сега да земемъ противно рѣшение.

Прѣдседат.: Тѣй като е рѣшено, щото останалитѣ членове на бюрото да ги предлагатъ г-да прѣдставителитѣ, то давамъ думата по този въпросъ. Думата има г-нъ Т. Станчевъ.

Т. Станчевъ: Прѣдлагамъ за секретаръ г-на Д. Ризова. (Приема се).

Видо Монева: Азъ прѣдлагамъ за секретаръ Сливенския депутатъ г-на Д. Куртева. (Приема се).

Хр. Дюкмеджиевъ: Прѣдлагамъ за секретаръ въ бюрото г-на Китанчева. (Приема се).

Ф. Цаневъ: Прѣдлагамъ за секретаръ г-на Т. Хаджи Станчева. (Приема се).

Ив. Цвѣтковъ: Прѣдлагамъ г-на Градинарова. (Приема се).

Л. Дюковъ: Прѣдлагамъ г-на Марина Коновъ. (Приема се).

Т. Станчевъ: Прѣдлагамъ г-на Калчева. (Приема се).

Градинаровъ: Прѣдлагамъ г-на Калчева. (Приема се).

Д. Ризовъ: Прѣдлагамъ г-на Каракашева. (Приема се).

Прѣдседат.: И тѣй избрани сж за секретари слѣдующитѣ 8 лица: Д. Ризовъ, Китанчевъ, Куртевъ, Теодоръ Станчевъ, Градинаровъ, Калчевъ, Явашовъ и Каракашевъ. Остава да се избержтъ квестори, за да се допълни бюрото.

М. Векилски: За квесторъ прѣдлагамъ г-на Хр. Дюкмеджиева, който е опитенъ по тази частъ.

Прѣдседателъ: Не е рѣшено, колко да бжде числото на квесторитѣ. (Гласове: отъ 6 души да бжде). Който не приема това прѣдложение, да си дигне ръката. (Никой не дига). Прѣдлага се г-нъ Дюкмеджиевъ за квесторъ. Който го приема, да си дигне ръката. (Вишегласие). Значи приема се.

Видо Монева: Прѣдлагамъ за квесторъ г-на Недѣлева.

Прѣдседателъ: Който приема г-на Недѣлева за квесторъ, да си дигне ръката. (Меншество). Значи, не се приема.

Халачевъ: Прѣдлагамъ за квесторъ г-на Насалевски. (Приема се).

Спространовъ: Предлагамъ за квесторъ г-на Конкилева, който, вѣрвамъ, е опитенъ по тази частъ. (Приема се).

Халачевъ: Прѣдлагамъ г-на Духовникова. (Приема се).

Недѣлевъ: Прѣдлагамъ за квесторъ г-на Басмаджиева. (Приема се).

Каракашевъ: Прѣдлагамъ г-на Филиппъ Цанева. (Приема се).

И тѣй, избраха се слѣдующитѣ лица за квестори на Народното Събрание: Г-да Дюкмеджиевъ, Насалевски, Конкилевъ, Духовниковъ, Басмаджиевъ и Филиппъ Цаневъ. —

Съставътъ на бюрото е вече пълненъ.

Халачевъ: За да може да се опрѣдѣли законността на изборитѣ станали въ миналитѣ избори за Великото Народно Събрание или тѣй да кажя съ други думи, за да може да се опрѣдѣли и се произнесе Народното Събрание върху законния мандатъ на всѣки прѣдставителъ, моля, прѣди да се распусне Събранието, да се избере комисия, която да провѣри изборитѣ на г. г. прѣдставителитѣ. И мисля, избиранието на тази комисия, да се тури на дневенъ редъ за утрѣшното засѣдание. Въ сѣки обаче случай, менѣ ми се струва, че, ако ние помножко работимъ, ще бжде по добръ, че и по скоро ще провѣримъ изборитѣ и по сполучливо отъ една страна, а отъ друга страна ще имаме врѣме да разгледаме по сериозно сѣки изборъ. Инакъ, колкото се замѣддява, — може-би ще доде да имаме много избори и много работа, — и не ще имаме толкозь врѣме, за да можемъ да разгледаме по сериозно и точно сѣки изборъ. Вслѣдствие на всичко това, азъ прѣдлагамъ, щото комисията за провѣрката на изборитѣ сега още да се избере. Ако има особено противно мнѣние, тогава съгласенъ съмъ това да се остави за утрѣ. И азъ прѣдлагамъ тази комисия да се опрѣдѣли на 4 секции отъ по 5 души, а да са състои сичко отъ 20 души.

Т. Х. Станчевъ: — Както е общата практика съ сѣки въпросъ, мисля, че и въ този случай ние не трѣбва да се отдѣляме отъ общеприетия редъ. Прѣдложението на г-на Халачова, за да може то да бжде разглеждано, трѣбва прѣди сичко да се поста-

ви на дневен редъ, съгласно Вътрѣшния Правилникъ на бившето Събрание, — при всичко, че сега нѣмаме такъвъ Правилникъ; — и за това, азъ намирамъ неговото прѣдложение за преждевременно, и прѣдлагамъ на дневен редъ да се тури това предложение за утрѣшното засѣдание, а сега да се закрие Събранието. (Гласове: прието).

Халачовъ: — Щѣхъ да кажа това, че ако у насъ имаше изработенъ Правилникъ, но който да се водимъ, то щѣхъ да се съглася сега въ този случай съ г-на Станчова. Но понеже нѣмаме Правилникъ, а имаме Правилника отъ IV-то Обикновено Народно Събрание, въ което г-нъ Станчовъ не е ималъ честта да бжде прѣдставителъ, не знаа, да ли ще може да приспособи тоя правилникъ сега и за Великото Народно Събрание и да го приемемъ, и да ли съ това не ще да доде единъ день, — ако ние сега приемемъ и приспособимъ този Правилникъ и за Великото Народ. Събрание, — не знаа, казвамъ, да ли не ще да доде врѣме, да приемемъ сичкитѣ Правилници и прецеденти отъ миналитѣ Събрания и ги приспособимъ и за сегашното Велико Народно Събрание, на което дѣйствиата може-би ще бждатъ задължителни само за Великото Н. Събрание отъ колкото на миналитѣ обикновенни Народни Събрания. И понеже за сега нѣма Вътрѣшенъ Правилникъ, то азъ отблжвамъ прѣдложението на г-на Станчова, като нерезонно, и като основано на правилника на една редовна сесия, която е вече закрыта, и който нѣма нищо общо съ дѣлата предоставени за рѣшение на Великото Народно Събрание. И, като такава нерезонно предложението на г-на Станчова, то азъ го отблжвамъ, и моля г-да прѣдставителитѣ, по моето мнѣние, — което имамъ злочестината да изразя, — да приематъ да се избере комисията за провѣркитѣ на изборитѣ въ сегашното още засѣдание. Ако ли пъкъ има друго мнѣние, което се основава на правилника отъ миналото Събрание, или пакъ се основава на бързината, че трѣбва да бждемъ бързи въ работитѣ си, то е друго; само ще кажа, че, ако е отъ точка зрѣние на бързина, разбирамъ, че ние ако сме дошли тукъ, дошли сме да работимъ, и трѣбва да работимъ; но, ако ли пакъ е отъ точка зрѣние на това, че трѣбва да прибързаме сега за ядение, че сме огладнѣли, да си отидемъ сега за обѣждане; и то е друга работа.

Славковъ: — Г-да прѣдставители! По напредъ когато станахъ и прѣдложихъ да се приеме Вътрѣшния Правилникъ на миналото Събрание и за настояще-

то, именно се водихъ отъ тѣзи възглѣди, които се искаахъ отъ г-да прѣдговорившитѣ. Г-нъ Станчовъ понапредъ като стана да възрази на това, каза, че по тозъ правилникъ не можемъ да се водимъ, а пакъ сега става и въ рѣчята си самъ се силава на този сѣщия правилникъ, който прѣди 15 минути отблжваше. Азъ обаче пакъ настоявамъ, за да можемъ да имаме редъ въ дебатитѣ и въ разглежданията както и рѣшенията на въпроситѣ, които прѣдлежатъ да се рѣшаватъ отъ Великото Народно Събрание, или да се приеме правилника на IV Обикновено Народно Събрание, или пакъ да си направимъ другъ новъ правилникъ. Безъ правилникъ, незнаа, какъ ще водимъ дѣлата на събранието и какъ ще работимъ. Защото, инакъ всѣко предложение за насъ ще бжде законъ. Днесъ, н. пр. едно прѣдложение ще бжде за насъ законъ, а утрѣ друго едно прѣдложение ще го считаме тоже задължително като законъ. Заради туй, прѣдлагамъ щото, или да приемемъ правилника на IV Обикновено Народно Събрание, и по този правилникъ да ръководимъ дѣлата си или пакъ да се избере комисия, която да изработи другъ новъ правилникъ.

Г. х. Станчевъ: — Ако помнятъ г-да прѣдставителитѣ, азъ не казахъ, че нѣмаме правилникъ. Азъ просто спомѣнахъ само, че има единъ правилникъ, който се е практикувалъ въ миналитѣ засѣдания на бившето Обикновено Народно Събрание. Като спомѣнахъ за правилникъ, казахъ го тѣй по общеприетия редъ на всѣко Събрание. Значи, г-да прѣдговорившитѣ или не сж ме разбрали, или пакъ не сж искали да ме разбератъ, за което крайно съжелявамъ.

Всѣко прѣдложение, казахъ азъ, което, за да може да се разиска въ Събранието, то трѣбва първо да бжде поставено на дневен редъ. А тозъ е общеприетъ парламентаренъ редъ. По нататъкъ не отидохъ азъ. Основахъ своитѣ думи на тозъ общеприетъ редъ и казахъ, че по появилшето се сега прѣдложението, за да се избере комисия, която да се занимае съ провѣрката на изборитѣ, е неоснователно. Ето защо прѣдложихъ да се закрие сега Събранието, и утрѣ да се обяви туй прѣдложение — за избиранието на комисия за провѣрка на изборитѣ; или пакъ да се избере комисия за приготвяние на правилникъ за Събранието. И азъ настоявамъ на предложението си, като казахъ да се закрие днешното Събрание; а каквото има да се обявява на дневен редъ, да се направи утрѣ, като се съберемъ и

тогава ще видимъ, комисия за провѣрките на изборитѣ ли ще избираме, правилникъ новъ ли ще правимъ, или правилници стари ще приемаме, или пакъ новъ ще правимъ; тогава ще видимъ, и туй е работа на Събранието.

Ризовъ: — Азъ мисля, че по възбудения отъ г-на Халачова въпросъ, той самъ се забърка въ правилника и своя въпросъ. Защото, ако той мисли, че вжнъ отъ правилника не съществуватъ никакви аргументи, за да може да се поддържа и да се тури на дневенъ редъ за утрѣ, то защо при отсъствие на правилникъ направи такова предложение, а не го направи съгласно чл. 104 на Конституцията? — Но понеже и единия и другия въпросъ сж много важни, понеже въпроса за комисията по провѣрките на изборитѣ и за приготвяние новъ правилникъ, и двата тия въпроси сж вътрѣшни, а и въпроса за избиранieto на комисия по провѣрката на изборитѣ е важенъ, защото Събранието едва ли може да се счита за конституционно, тѣй като има даже нѣкои конституции, въ които е прѣдвидено, че прѣди сичко ставатъ провѣрките на изборитѣ и послѣ допълванетоъ съставътъ на бюрото, слѣдъ което дори Събранието може да се счита за цѣло, то споредъ нашата пакъ Конституция е, щото първо да стане избиранieto на бюрото и послѣ избиранieto на комисия за провѣрка на изборитѣ, туй което еднажъ определено и изрично казано въ нашата Конституция, ние не трѣбва да пренебрегваме, а трѣбва сега да изберемъ комисията, която да се занимае съ провѣрката на изборитѣ. Обаче, за да не се тласкаме въ безотсъствие на правилникъ, мисля, необходимо е при отсъствието на такъвъ, да се водимъ отъ практически съображения. Сега часа е доста напѣдналъ, и мисля, че предложението на г-на Станчева е умѣстно и одобрено, за да се отложи сега Събранието за утрѣ, и да не туряме никакъвъ въпросъ на дневенъ редъ, или сега да не разискваме върху никакъвъ въпросъ — да ли за правилника или за провѣрката на изборитѣ да се първо избере комисия, и пр., но просто да се тури на дневенъ редъ: първо, избиранieto комисия за приготвяние правилникъ и второ, за провѣрките на изборитѣ. И

(Закрито въ 1 часа и 35 минути.)

Председателъ: Г. Живковъ.

Секретари: { Т. х. Станчевъ.
З. Градинаровъ.
Д. Ризовъ.
К. Калчовъ.

именно по този начинъ и съ това по практически всичко ще излезе. (Гласове: Прието).

Хр. П. Никифоровъ: — Г-да представители! предложението на г-на Станчева е умѣстно, и мисля, че добрѣ ще сторимъ да се приеме. Трѣбва да се приеме затова, защото е освячено отъ обичаитѣ. Въ сички обикновенни народни събраиия, било е обичай, че първия денъ при откриванieto на събранието се избираше само бюрото. Други въпроси понеже нѣма на дневенъ редъ поставени, въ туй засѣдание се определя дневния редъ за идущото засѣдание. Мисля, че този редъ е най добрия и трѣбва да държимъ и сега тоя редъ, още повече, че времето е напѣднало. Най хубаво ще бѣде ако се определъ на дневенъ редъ за утрѣ да се разисква върху този въпросъ, а днесъ засѣданието да се закрие.

Духовниковъ: — Оттѣглямъ си думата, само предлагамъ на бюрото да предложи предложението на Г-на Станчева на вотирание, и да се свърши.

Прѣдседателъ: Желаетъ ли Народното Събрание да се говори повече по този въпросъ? — (Гласове: Нежелаетъ.) Който желаетъ да си вдигне ржката. (Никой не вдига.)

Тогава ще се тури на гласуване предложението на Г-на Станчева съ допълнението, което направи Г-нъ Ризовъ, именно за избиранieto комисия, за разглеждане Правилника, и второ комисия за провѣрките на изборитѣ — да останжтъ за идущото засѣдание и двата тия въпроса. Който приема това предложение тѣй допълнено, да си вдигне ржката. (Болшинство.)

Желаетъ ли Народното Събрание утрѣ да има засѣдание? — (Гласове: Желаетъ.) Който желаетъ, да си вдигне ржката. (Вишегласие.)

Утрѣ на дневенъ редъ ще имаме помѣнжтитѣ два въпроса.

Въ кой часъ да се съберемъ?

Дуковъ: Въ 1 часа предлагамъ да се съберемъ. (Гласове: въ 2 часа.)

Прѣдседателъ: — Който приематъ утрѣ да имаме засѣдание въ 2 часа послѣ пладня, да си вдигнатъ ржката. (Вишегласие.)

Тогава утрѣ ще се съберемъ въ 2 часа.

Днешното засѣдание се закрива.

Подпредседатели: { Д. Тончевъ.
Д-ръ Вачевъ.
Секретари: { А. Явашовъ.
Т. Китанчевъ.
Д. Куртевъ.
Каракашевъ.